

oireita tähän suuntaan ei ole olemassa. Jos kohta paremmat ainekset sekä kundeista että prostitueera-
tuista karttavatkin julkisia ilopaikkoja, löytyy suun-
nattoman paljon salaisia, joiden nimi on toinen, mutta
tarkoitus sama. Ja valkoinen orjakauppa ei ole vähene-
mässä, vaan kasvamassa. Se tulee, kuten on huomau-
tettu siitä, että siitä on tullut suuri kapitalistinen liike,
jonka haarat ulottuvat jo nyt yli koko maapiirin. *Val-*
koinen orjakauppa häviää sentähden vasta silloin täydell-
leen, kun itse kapitalistinen järjestelmä nykyisessä yksin-
omaan yksityisvoittoa tarkoittavassa muodossa häviää.

Tie sinne on ehkä pitkä, mutta kerran päästään loppu-
tulokseen. Nykyisen kapitalistisen järjestelmän kaik-
kein rumin kukka on epäilemättä valkoinen orjakauppa,
se kauppa, joka myy nuorten naisten rakkauden unelmat
Molokin alttarille, työntää heidät syvään, pohjattomaan
kuiluun ainoastaan ansaitakseen rahaa ja elääksensä
loisteliaasti nuorten tyttöjen sanomattomasta kurjuu-
desta. Mikael lausuu Lusiferille Linnankosken »Ikui-
sessa taistelussa»: »Voit kyllä hetkeks valon sammuttaa,
vaan yössäkin he alkuyhteyttään huokaavat. Ja siitä
huokailusta syntyy toivon lapsi: *uusi aika*. Se syntyy
hitaasti, vaan se syntyy kuitenkin ja vapautuksen
hetki kerran kärsiville lyö.» Tosiaan valkoinen orja-
kauppa häviää aivan varmaan silloin kuin koittaa
ihmiskunnalle uuden ajan aamurusko.

MIETELMIÄ AVIOLIITOSTA.

Yhä enemmän on, varsinkin tutkijapiireissä, vakaan-
tumassa mielipide, että sukupuoli- (seksuali-) eli suku-
vietti on ihmiselämän ehkä voimakkain vaatimus. Jo
vanhan ajan suuren puhujan *Ciceron* mielestä se oli
voimakkuudessa lähinnä itsesäilytysviettiä. Ja yli-
päänsä käsitettiin vanhalla ajalla tämä vietti paljoa
luonnollisemmin ja mutkattomammin kuin nykyaikaan

ja etenkin keskiajalla. On hyvin tunnettua, kuinka kummalliset käsitykset n.s. kirkkoisilla oli sukuvietistä, kuinka esim. pyhä Augustinus, joka nuoruudessaan oli suuri syntinen, perusti melkein koko perisyntiopin tähän muka tuomittavaan viettiin. Nykyisin hymyilyttää lukiessa Augustinuksen ja känen oppiveljiensä tunteenpurkauksia tässä suhteessa. Ovathan järkevät ihmiset nyttemmin yleensä tulleet siihen käsitykseen, että sukuvietti itsessään ei sisällä mitään pahaa, vaikka flagellanttien (itseruuskijain) ynnä muiden lihankiduttajain teot ovat varsin selitettäviä. Ja on lukemattomia esimerkkejä siitä, että on turhaa yrittää väkivalloin tukahduttaa sukuviettiä. Päinvastoin täytyy tuota viettiä pitää luonnon ihmiskunnalle antamana lahjana, olkoonpa sitten tarkoitusperänä suvun jatkaminen tai olkoon sukuvietillä tarkoitusperänsä itsessään, minne uudempi tutkimussuunta yhä enemmän viittaa.*)

Täten edellytetään elämällä todellakin olevan tarkoitusperä, jota kuitenkin kaikki, esim. *Georg Brandes*, eivät ehdottomasti myönnä. Pääasiana tulee sentään olla niin paljon kuin mahdollista luonnonvastaisuuden ehkäiseminen tällä alalla (esim. sadistien, masokistien luonnottomuudet) sekä tämän voimakkaan vietin ohjaaminen oikealle taholle.

On esitetty kysymys, eikö sukuvietille olisi annettava suhteellista vapautta ja eikö n.s. vapaata rakkautta olisi suuremmassa määrässä suvaittava tai sallittava polygamian eli polyandrian s.t.s. moniavioisuuden esiintymistä useimmissakin tapauksissa. Toisaalta on ehdotettu, että n.s. prostitutsioni, ammattihaureus, jota muka ei voida kokonaan poistaa, olisi tehtävä luvalliseksi ja toimeenpantava siinä laajaperäisiä parannuksia. Ei voi kieltää monien ihmiskunnan suurimpien nerojen syntyneen n.s. vapaan rakkauden hedelmänä, kuten esim. tuo Viktor Rydbergin taivaisiin koroittama Leonardo da

*) Prof. Forel (*Sexuelle Ethik* s. 19) huomauttaa sangen vakaasti, että ihmisen sukuvietti on paljoa voimakkaampi kuin mitä ta. vitiaan suvun jatkamiseksi.

Vinci, mutta toiselta puolen on vapaa rakkaus ainakin näihin saakka melkoisesti alentanut vastuuntunnetta sukupuolisuhhteissa ja erityisesti nuorison keskuudessa raivannut tietä arveluttavalle siveelliselle villiintymiselle. Prostitutsioni taasen, eritoten naisiin nähden, ei ensinkään sovi todelliselle ihmisarvolle. Vaikka monogamiaa, yksiavioisuutta ei voidakaan, kuten Retzenstein y.m. tutkijat ovat osottaneet, pitää alkuperäisenä, niin näyttää kuitenkin eittämättömältä, että yksiavioisuus on inhimillisen kulttuurikehityksen tulos, ja siis nykyisen inhimillisen kulttuurin täytyy järjestään vaatia sitä.

Ei ole tosiaankaan helppo meidän aikanamme solmia pysyvää monogamista, yksiavioista avioliittoa, sillä avioliittohan on yhteiskunnallisista ja taloudellisista olosuhteista varsin suuresti riippuva laitos, joka monasti estää nuorten rakastavain muodostamasta pysyvää yhdyselämää. Sukuvietti on voimakas, mutta avioliitto ei ole useinkaan mahdollinen. Vaikeudet johtuvat pääasiallisesti siitä, että avioliitossa syntyy useimmissa tapauksissa lapsia, joita kohtaan yhteiskunnan täytyy aviopuolisoilta vaatia voimakasta vastuunalaisuudentunnetta. Jollei tämä ankara vastuunalaisuudentunne lapsia kohtaan olisi välttämätön, olisi asia paljoo yksinkertaisempi. On alettu yhä laajemmissa piireissä vaatia, että kolmannella henkilöllä ei ole mitään tekemistä kahden henkilön keskinäisten omantunnonsitoumusten kanssa; mutta toiselta puolen on myös esitetty vaatimus, että sellaisen sitoumuksen tekijöillä yhteiskunnan yksilöinä tulisi olla, yhteiskunnallisista olosuhteista riippuen, oikeus muodostaa avioliittonsa lapsettomaksikin. Voidaan kumminkin varmuudella otaksua, että enimmäten, milloin talodelliset vaikeudet eivät ole esteenä, aviopuolisot eivät halua lapsetonta tai vain vähälapsista avioliittoa.

Se, että meidän päivinäme köyhempään väestöluokkain keskuudessa paljon pyritään — vastakkaiseen suuntaan käyvästä painostuksesta huolimatta — suuresti rajoittamaan lasten lukua avioliitossa, johtuu niistä

luonnottomista yhteiskunnallisista ja taloudellisista olosuhteista, missä nykyajan ihmiskunta elää.

Jollei aviokumppaneille myönnetä oikeutta ainakin avioliiton ensivuosina olla lapsettomina, jos siten tahtovat, niin saattaa useimmissa tapauksissa nuoret miehet ja naiset siinä 25 vuoden iässä yltyvä sukuvietti prostitutsioniin tai sukupuolisiin luonnottomuuksiin. Mutta jos nuoret miehet ja naiset voivat tuolla edellytyksellä solmia pysyvän avioliiton, niin varmaankin he aikaisin tekevät sellaisia liittoja ja hankkivat itselleen perillisiä, kun yhteiskunnalliset ja taloudelliset olosuhteet sen myöntävät.

Jos nyt pidetään kiinni yksiavioisesta avioliitosta, — vaikkapa edellyttäen käytäntöön otettavaksi 3—5 vuoden koeaika —, niin voi persoonallisuuskäsite avioliitossa päästä täysiin oikeuksiinsa. Ja jollei persoonallisuuskäsite pääse täysiin oikeuksiinsa, s.t.s. jolleivät mies ja nainen tee avioliittositoumusta sillä edellytyksellä, että kummankin persoonallisuus voi vapaasti kehittyä avioliiton aikana, niin ei voida puhua todellisesta rakkaudesta avioliitossa.

On kirjoitettu paljonkin todellisesta rakkaudesta. Järkevään ihmisten kesken tunnustetaan kaiketi riittomasti ensikädessä sukuvietin tyydyttämisen viritävän rakkautta. Mutta todellinen rakkaus ei voi tyytyä vain tähän. Täytyy olla olemassa myös sielullista sympatiaa, myötätunnetta aviopuolisoiden kesken, jotta rakkaus voisi olla todellista ja arvokkaampaa. Valitettavasti solmitaan nykyisen kapitalistisen katsantokannan turmelemassa yhteiskunnassamme lukemattomia avioliittoja, jotka perustuvat vain kylmään itsekkyyteen ja ovat pidettävät pelkkänä keinotteluna, missä asianomaisten sekä ruumis että sielu on välikappaleena. On soimattu sosialisteja avioliiton järkyttämisestä ja hävittämisestä, mutta syyllä huomautti jo Marx, että avioliitossa vallitseva likeinen, sydämellinen suhde häviää pääasiallisesti porvarillisissa piireissä. Ja useat vastustajatkin tutkittuaan tarkemmin asiaa myöntävät, että

sosialistien avioliitot eivät lainkaan ole huonoimpia, onnettomimpia, vaan sangen usein niiden joukossa tava-taan loistavia esimerkkejä päinvastaisesta, esim. Marxin, Bebelin y.m. avioliitot. Sympatia, myötätunne saattaa kylläkin vaihdella henkilön suhteen; voihan elämän varrella suurempi myötätunne herätä jotakin toista koh-taan, sillä yhtä vähän voi olla takeita eliniän kestävästä rakkaudentunteesta kuin minkä muun inhimillisen tun-teen muuttumattomasta kestäväisyydestä. Senvuoksi täytyy olla olemassa sangen kauas menevä eroamisoi-keus, ettei kytkettäisi kahta henkilöä olemaan toistensa orjana. Ei tarvitse pelätä, että tällaista oikeutta kovin paljon väärinkäytettäisiin, varsinkin sitten kun tätä koskeva laki on saanut olla jonkun aikaa voimassa. Sillä aviollisen rakkauden yhteiset pantit, lapset ja niistä edesvastuussa oleminen, minkä tietysti tulee olla laissa tarkoin säännöstelty, on varmaan estävä avioliitot kovin helposti purkaantumasta. Myös voidaan ajatella muuta-mien vuosien koeaikaa avioliitossa, jolloin ei saa lapsia syntyä, jota kristilliset moraalisaarnaajatkin ovat eh-dottaneet. Tällöin ei tietystikään voida ottaa lukuun kevytmielisiä ihmisiä, jotka yksistään ajattelevat suku-vietin tyydyttämistä.

Mutta sukuvietin tyydyttäminen ja myötätunne eivät sinänsä takaa onnellista avioliittoa, vaan sitä varten vaaditaan molemminpuolista persoonallisuuden kehit-tämistä, niin sanoaksemme henkistä yhteensulautu-mista ja uhrautuvaa työskentelyä kummankin onnen ja hyvinvoinnin eteen. Tässä suhteessa on paikallaan filo-sofi Kantin suuri siveyskäsky, ettei saa pitää toista ih-mistä ainoastaan välikappaleena, vaan hänet on käsi-tettävä itsetarkoituseräksi. Niin, suuri rakkaus, käyt-tääksemme Ellen Keyn sanontaa, on tai sen tulee olla jotakin vielä korkeampaa. Sukupuoli-intohimon ja sym-patiatunteen sekä kummankin jatkuvaan kehitykseen tähtäävän työskentelyn rinnalle tulee suuren rakkauden avioliitossa asettaa etualalle yhteinen työskentely kor-keiden päämääriin ja suurten aatteiden hyväksi.

Avioliittoa nykyisessä pakkomuodossaan tuskin voidaan useinkaan pitää siveellisenä laitoksena, vaan se on ehdottomasti uudistettava perinpohjin, jotta se voisi olla korkeamman siveellisen mahdin edustajana. Mutta yksiavioisuusmuoto voidaan sääntönä säilyttää. Kuitenkin näyttää siltä, että on jossakin määrin suvaittava muitakin muotoja. Sillä inhimillinen luonto, etenkin korkeammassa asteissaan, on sängen monivivahteinen ja toisinaan kovin yksipuolisesti kehittynyt, ettei se joka tapauksessa salli liian ankarasti tuomittavan säännöstä tapahtuneita poikkeuksia. Myös yhteiskunnalliset olosuhteet vaikuttavat usein tuomion lievennykseen. On näet muistettava, ettei kaikki ole siveetöntä, mitä yksin n.s. yleinen mielipidekin pitää siveettömänä. Muoto kyllä saattaa näyttää siveettömältä, mutta ydin on siveellinen. Kuuluu professori Forel kertoo kirjassaan *Ethische Konflikte im Sexuellen* (Siveelliset ristiriidat sukupuolielämässä) s. 32 kahdesta nuoresta henkilöstä, jotka kumpikin olivat varsin säädyllisiä ihmisiä ja rakastivat toisiaan sydämensä pohjasta, mutta kummankin täytyi elää työllään ja huolehtia työhön kykenemättömistä vanhemmistaan. He kysyivät häneltä, pitikö hän siveettömänä tekona sitä, että he sellaisissa olosuhteissa menivät naimisiin sillä edellytyksellä, etteivät he tulisi saamaan lapsia. Prof. Forelin mielestä oli tässä tapaus, jossa ydin oli siveellisesti terve ja jonka tuli herättää mielipahaa siksi että yhteiskunnallisten olosuhteiden pakosta kaksi nuorta rakastavaa joutui niin vaikeaan asemaan.

Mutta jotta avioliitto olisi onnellinen sanan täydellisemmässä merkityksessä, vaaditaan mielestäni välttämättömänä ehtona ennen kaikkea rakkauden *todellista kehittämistä* koko aviollisen yhdyselämän aikana. On ylen tavallinen ilmiö avioliitossa, että ensi huumauksen ohi mentyä varsin vähän välitetään niin ruumiillisen kuin henkisenkään rakkauden kehittämisestä selvän harkinnan ja syvän tunteen perusteella. Tavallisesti tekee nainen virheitä ruumiillisen rakkauden valin-

taan nähden, mies taas henkiseen nähden. Ilmeisesti arvostelea nainen fyysisen rakkauden kehittämisen liian vähäpätöiseksi, aiheuttaen täten monta kertaa kevytmielisesti vaikeuksia ja siitä on seurauksena onneton avioliitto, jopa ehkä 50 tapauksessa sadasta avioliitosta. Syynä tähän on nähtävästi useimmiten se, aikojen kuluessa eri tavoin naiseen juurrutettu käsitys, että ruumiillinen rakkaus melkein aina on sangen vähäarvoinen, vieläpä saastainenkin.

On sanottu, että olisi suorastaan vaarallista tässä suhteessa molemmille aviopuolisille, jos heillä olisi eri makuuhuoneet, vaikka kyllä Elisabeth ja Robert Browning olivat toista mieltä. Toiselta puolen on varmaa, että mies ei läheskään aina tiedä olla kyllin hienotunteinen, vaan että hän pitää puolisoaan olennaisesti sukupuolilontona ja tietää liian vähän kehittääkseen henkistä rakkautta avioliitossa.

Naisen kylmäkiskoisuus ajaa miehen monasti prostitutsionin syyliin tai saattaa hänet muihin hairahduksiin; miehen liiallinen kuumaverisyys saa naisen usein suostumaan toiseen liittoon, jota hänen sitten täytyy katua. Se on asiain luonnollista kehitystä, jota useimmissa tapauksissa ei saada moraalisaarnoilla estetyksi. Elämän onni avioliitossa riippuu siis sekä ruumiillisen että henkisen rakkauden oikeasta suhteesta, jotka kumpikin vaativat osansa viedäkseen ihmisiä kehityksessä eteenpäin yhä suurempaa täydellistymistä ja yhä korkeampaa ihannetta kohti.

MIES JA NAINEN. *)

Kaikki elävät olennot ovat kokoonpannut yhdestä tai useammista pikkuosista, n.s. soluista. Alimmissa oli-

*) Tässä kirjoituksessa olen pääasiallisesti käyttänyt Ellis'en, Gruberin, Szollösyn, Bölschen, Reitzensteinin, Schraderin, Teichmannin, Blochin, Westermarckin y. m. teoksia sekä aikakauskirj. Sexualprobleme ja Die neue Generation.